

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/288/2021
Identifikačné číslo spisu: 5114208032
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5114208032.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1.) N. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. W. XXXX/XX, L. U. G., zastúpený opatrovníkom C. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. W. XXXX/XX, L. U. G., 2.) C. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. W. XXXX/XX, L. U. G., 3.) G. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. W. XXXX/XX, L. U. G., 4.) G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. cesta XXX, L. U. G., žalobcovia v 1.) až 4.) rade zastúpení JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., AK so sídlom Stará Vajnorská cesta 37, Bratislava, IČO: 36 264 750 proti žalovaným: 1.) G. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX zast. Mgr. PaedDr. Antonom Kušnírom, advokátom so sídlom Jána Reka 13, Žilina, 2.) KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441 zast. JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 17C/76/2014, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. apríla 2021, č.k. 7Co/18/2021-609, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaný v 1.) a 2.) rade majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcom v 1.), 2.), 3.) a 4.) rade v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom zo dňa 28. apríla 2021, č.k. 7Co/18/2021-609 Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) zmenil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej ako „súd prvej inštancie“) č.k. 17C/76/2014-523 zo dňa 21. októbra 2020 tak, že žalovaných v 1.) a 2.) rade zaviazal zaplatiť žalobcovi v 1.) rade sumu 3.000,- eur, s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, žalovaných v 1.) a 2.) rade zaviazal zaplatiť žalobcovi v 2.) rade sumu 2.000,- eur s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, žalovaných v 1.) a 2.) rade zaviazal zaplatiť žalobkyni v 3.) rade sumu 2.000,- eur s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, žalovaných v 1.) a 2.) rade

zaviazal zaplatiť žalobkyni v 4.) rade sumu 1.000,- eur s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, v zostávajúcej časti žalobu žalobcov v 1.) až 4.) rade zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že priznal žalovaným v 1.) a 2.) rade nárok na náhradu trov konania voči každému zo žalobcov v rozsahu 80 %.

2. Odvolací súd poukázal na to, že v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení sp.zn. 7Co/263/2019 zo dňa 12. februára 2020 sa vysporiadal s námietkou žalovaného v 2.) rade o nedostatku jeho vecnej pasívnej legitímácie v spore. Odvolací súd sa stotožnil s postupom súdu prvej inštancie vo vzťahu k ustáleniu, že pri nárokoch z náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné i vo vzťahu k žalovanému v 2.) rade ako poisťiteľovi uplatniť 3 ročnú premlčaciu lehotu, za správny považoval i záver súdu prvej inštancie vychádzajúci z analýzy nehodového deja, zohľadňujúci podané znalecké posudky, podľa ktorého účastníci mohli nehode zabrániť. V predmetnom rozhodnutí odvolací súd i záväzným spôsobom ustálil pomer účasti chodca a vodiča na dopravnej nehode, pričom mieru zavinenia 90% ustálil na strane chodca, t.j. žalobcu v 1.) rade. Odvolací súd nepovažoval ani vzhľadom na námietky žalobcov uplatnené v podanom odvolaní za potrebné prehodnocovať skôr prijatý záver o miere zavinenia žalobcu v 1.) rade a žalovaného v 1.) rade na vzniku dopravnej nehody, ktorý bol ustálený pomerom 90:10. Odvolací súd sa preto zaoberal primeranosťou výšky priznanej náhrady z hľadiska okolností, za ktorých k vzniku nároku došlo a závažnosti spôsobenej ujmy, ale aj s ohľadom na ustálenú rozhodovaciu prax súdov SR.

3. Aj keď v prípade žalobcu nejde tragickú stratu spôsobenú úmrtím, v konaní bolo nepochybne preukázané, že ako chodec po zranení osobným motorovým vozidlom bol hospitalizovaný v ťažkom posttraumatickom šoku s poranením mozgu, s zakrvácaním až do mozgových komôr, sériovo pohmliaždením pľúcneho tkaniva, krvácaním do dutiny brušnej pri roztrhnutí sleziny a pečene. Pretrváva porucha vedomia bez zmien celkového stavu, ťažké bezvedomie - vigilná kóma, má zachované kmeňové reflexy, vrátane spontánneho dýchania a srdcovej akcie, jeho oči mimovoľne sledujú okolie, zrakové vnemy nevníma, nie sú prítomné akékoľvek poznávacie funkcie, nie je schopný komunikácie a chýba akákoľvek voľná aktivita či správanie, nie je schopný žuť, ani prehĺtať. Tento stav býva obvykle ireverzibilný (tzv. trvalý vegetatívny stav). Podľa znaleckého posudku č. X/XXXX pred úrazom poškodený nemal žiadne ťažkosti s centrálnym nervovým systémom, zažívaním a imunitou. Poškodením mozgu došlo k porušeniu jeho pohybovo výkonných funkcií, funkcií myslenia a tvorbe reči, ťažkej poruche psychických funkcií. Znalec zhodnotil stav pacienta ako stav osobitného zreteľa bez akéhokoľvek pracovného uplatnenia, spoločenských aktivít, s praktickou stratou možnosti používať končatiny, úplná močová a stolicová inkontinencia a trvalá závislosť na pomoci druhej osoby. V dôsledku poruchy vedomia je žalobcovi v 1.) rade zabránené vôbec si uvedomovať život, vzťahy s rodičmi, súrodencami, ktorí sa o neho starajú, nemôže sa samostatne hýbať, chodiť, nemôže pracovať a je trvalo závislý na pomoci druhej osoby.

4. V preskúmanej veci bolo nesporne preukázané, že k neoprávnenému zásahu došlo i do práva na súkromie a rodinný život nielen žalobcu v 1.) rade, ale aj žalobcov v 2.) až 4.) rade.

5. V prípade žalobcu v 1.) rade pri zvažovaní výšky náhrady odvolací súd poukazom i na rozhodovaciu prax najvyššieho, príp. krajských súdov, výšku náhrady ustálil sumou 30.000,- eur zohľadňujúc okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo a závažnosť vzniknutej ujmy. Priznanú náhradu v sume 30.000,- eur krátil, vzhľadom na pomer zavinenia žalobcu v 1.) rade na vzniku dopravnej nehody, a v konečnom dôsledku mu priznal sumu 3.000,- eur.

6. Vo vzťahu k žalobcom v 2.) a 3.) rade odvolací súd zohľadňoval, že podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov za smrť plnoletej dcéry, príp. syna, súdy vo všeobecnosti priznávajú náhrady od 25.000,- eur do 17.000,- eur. Zohľadniac osobitosti prejednávanej intenzity zásahu do osobnostných práv žalobcov v 2.) a 3.) rade odvolací súd im priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy 20.000,- eur každému, ktorú s prihliadnutím na spoluzavinenie žalobcu v 1.) rade na vzniku dopravnej nehody krátil na 2.000,- eur.

7. V prípade žalobkyne v 4.) rade odvolací súd zohľadňoval rozhodnutia súdov, nimi priznávanú výšku

náhrady nemajetkovej ujmy za smrť súrodenca, ktorá sa pohybuje rozmedzí od 10.000,- do 5.000,- eur. Odvolací súd zohľadniac dopad následkov dopravnej nehody na osobnostné práva žalobkyne v 4.) rade jej priznal náhradu 10.000,- eur, ktorú po krátení ustálil sumou 1.000,- eur.

8. Žalovaní v podaných odvolaniach nesúhlasili s rozhodnutím súdu prvej inštancie vo výroku o nároku na náhradu trov konania a aplikáciou § 257 CSP, pričom odvolací súd sa s ich námietkami stotožnil. Posudzujúc mieru zodpovednosti žalobcu v 1.) rade a žalovaného v 1.) rade na vzniku dopravnej nehody, ustálil pomer úspechu žalovaných v spore 80 % bez zohľadnenia neúspechu žalobcov.

9. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia v 1.) až 4.) rade (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovali z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

10. Dovolatelia poukázali na to, že v odvolaní nesúhlasili so skutkovými závermi súdu prvej inštancie ako ani odvolacieho vo vzťahu k priebehu nehodového deja. Napriek uvedenému poukazom na rozhodovaciu prax dovolacieho súdu samotné skutkové závery odvolacieho súdu nie sú predmetom dovolacích námietok, keď dovolatelia namietali nesprávne právne posúdenie veci aplikované na skutkový stav, ako ho popísal odvolací súd. Stanovenie miery zodpovednosti prevádzkovateľa dopravného prostriedku a poškodeného predstavuje činnosť právneho posúdenia veci, pri ktorom odvolací súd pochybil.

11. Dovolatelia ďalej poukázali na to, že Najvyšší súd SR vo svojej rozhodovacej praxi pri výklade a aplikácii § 428 Občianskeho zákonníka opakovane poukazuje na svoju skoršiu rozhodovaciu činnosť vo vzťahu k zhodnoteniu rozhodovania súdov vo veciach zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov, a to R 3/1984 a R 24/1970. Uvedená judikatúra, ktorú možno považovať za ustálenú dáva odpoveď na právnu otázku možnosti rozdelenia miery zodpovednosti medzi prevádzkovateľa dopravného prostriedku zodpovedajúceho za škodu objektívne a poškodeného podľa § 441 Občianskeho zákonníka ako aj na výklad rozsahu povinnosti vynaložiť všetko úsilie na zabránenie škody, avšak nedáva odpoveď, podľa akých kritérií má súd postupovať pri stanovení miery, v akej možno prevádzkovateľa dopravného prostriedku pre zavinenie poškodeného liberovať.

12. Odvolací súd v napadnutom rozsudku avšak ani v skoršom zrušujúcom uznesení č.k. 7Co/263/2019-480 z 12. februára 2020 nevysvetlil ako a prečo dospel k stanoveniu miery účasti poškodeného a prevádzkovateľa dopravného prostriedku v pomere 90% ku 10%, a to ani po tom, ako žalobcovia v podanom odvolaní namietali, že v zrušujúcom uznesení absentuje odôvodnenie, prečo mal odvolací súd za to, že hoci obaja účastníci porušili svoje povinnosti účastníka cestnej premávky v príčinnej súvislosti so vznikom škody, miera spoluzavinenia poškodeného bola ustanovená v rozsahu 90%.

13. Žalobcovia v tomto smere namietali nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom a následne aj súdom prvej inštancie, keď stanovili mieru zavinenia poškodeného na 90% pri zistení skutkového stavu tak, že keď obaja účastníci dopravnej nehody mali porušiť svoje povinnosti, a to žalobca v 1.) rade, t.j. chodec tým, že išiel po nesprávnej strane vozovky a nepresvedčil sa, či zľava neprichádza vozidlo a vodič tým, že mohol pohyb chodca pri pravom okraji rozpoznať dostatočne včas na to, aby zmenou rýchlosti a smeru jazdy pri zohľadnení pohybu vozidla v protismere dodržal od neho dostatočný bočný odstup. Námietku žalobcov spočívajúcu v nesprávnom právnom posúdení veci pri stanovení miery zodpovednosti účastníkov dopravnej nehody odvolací súd v napadnutom rozsudku následne už iba „odbil“ vetou, podľa ktorej nepovažoval, ani vzhľadom na námietky žalobcu uplatnené v podanom odvolaní, za potrebné prehodnocovať skôr prijatý záver o miere zavinenia žalobcu v 1.) rade a žalovaného v 1.) rade na vzniku dopravnej nehody, ktorý bol ustálený pomerom 90:10. Vzhľadom na uvedené odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a síce od úvahy o pomernom rozdelení škody medzi škodcom a poškodeným, od posúdenia všetkých skutočností, ktoré prispeli k vzniku škody a toho, do akej miery sa na škodlivom výsledku podieľali jednotlivé príčiny na oboch stranách. Z hľadiska porušenia právnych povinností škodcom a poškodeným potom najmä, o aké významné povinnosti išlo, aké závažné bolo ich porušenie a aký malo vplyv na vznik

škody. Ak po takomto posúdení dospel odvolací súd k záveru, že vodič motorového vozidla mohol pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré od neho možno požadovať zabrániť zrážke s chodcom už len tým, že by od neho dodržal bezpečný bočný odstup, stanovenie miery zodpovednosti za škodu v pomere 90:10 v neprospech chodca je nesprávne. Odvolací súd nielenže túto otázku nesprávne právne posúdil, ale ani na ňu v rozhodnutí nedal náležité odpovede tak, aby boli jeho právne úvahy vedúce k záveru o pomere miery zodpovednosti preskúmateľné.

14. Ďalšou právnou otázkou, ktorá vyplynula z vykonaného dokazovania, ktorú odvolací súd nesprávne právne posúdil a ktorá dosiaľ nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená je, či len samotný pohyb chodca po nesprávnej strane vozovky je v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou ak chodca takto idúceho po nesprávnej strane vozovky zrazí motorové vozidlo. Žalobcovia aj v podanom odvolaní argumentovali, že pohyb chodca po nesprávnej strane vozovky nie je z technického hľadiska v príčinnej súvislosti so vznikom škody. Poukázali na odbornú literatúru, a to Skryptá z Technickoprávnej problematiky analýzy dopravných nehôd, Žilinská univerzita v Žiline, Ústav súdneho inžinierstva, ktorá vo vzťahu k problematike pohybu chodca po nesprávnej strane vozovky uvádza, že „nesprávny spôsob používania komunikácie zo strany chodca nie je možné označiť za prvok technickej príčiny dopravnej nehody a to preto, lebo tento prvok z technického hľadiska nebol v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody.“ V danom mieste sa mohol nachádzať chodec, ktorý by sa mohol pohybovať opačným smerom. V takom prípade by bol spôsob používania komunikácie zo strany chodca správny a k zrážke vozidla s chodcom, teda k dopravnej nehode by došlo tiež. V zmysle uvedeného samotná skutočnosť, že chodec sa pohyboval po nesprávnom okraji vozovky nemala príčinnú súvislosť so vznikom dopravnej nehody a nebola technickou príčinou vzniku dopravnej nehody. Z technického hľadiska a ustálenej praxe v odbornej znaleckej činnosti teda samotný pohyb chodca po nesprávnej strane vozovky, hoci ide o porušenie právnej povinnosti, sám o sebe nie je považovaný za technickú príčinu dopravnej nehody. Naopak, odvolací súd v zmysle napadnutého rozsudku mal za to, že pohyb chodca po nesprávnej strane vozovky bol porušením právnej povinnosti, ktoré bolo bezprostrednou príčinou dopravnej nehody. Odvolací súd preto neprávne právne posúdil vec, keď jeho rozhodnutie záviselo aj od posúdenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená a síce, že samotný pohyb chodca po nesprávnej strane vozovky síce je porušením právnej povinnosti, avšak v prípade zrážky s motorovým vozidlom idúcim po vozovke, takéto porušenie právnej povinnosti samo o sebe nie je príčinou vzniku škody.

15. Rovnako odvolací súd nesprávne právne posúdil vec pri riešení právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená, keď skutočnosť, že chodec idúci po vozovke alebo prechádzajúci cez vozovku je pod vplyvom alkoholu, poňal za príčinu vzniku škody. Odvolací súd teda nesprávne vyhodnotil otázku, že samotný pohyb chodca po vozovke pod vplyvom alkoholu nie je konaním v rozpore s jeho právnymi povinnosťami a táto skutočnosť sama o sebe nie je príčinou vzniku škody. Príčinou vzniku škody preto nemôže byť skutočnosť, že chodec sa po vozovke pohybuje pod vplyvom alkoholu, ale iba samotné jeho správanie v cestnej premávke prejavujúce sa (hoc a v dôsledku požitia alkoholu) v správaní v rozpore s pravidlami cestnej premávky. Pokiaľ je chodcovi pričítané na ťarchu ako príčina dopravnej nehody jednak správanie v rozpore s pravidlami cestnej premávky (ovplyvnené požitím alkoholu) a jednak aj samotné požitie alkoholu, je mu na ťarchu pričítané dvakrát to isté (ne bis in idem). Naopak, pokiaľ sa chodec pohybuje po vozovke síce pod vplyvom alkoholu, ale spôsobom v súlade s pravidlami cestnej premávky, v prípade vzniku dopravnej nehody uvedená skutočnosť nepredstavuje porušenie jeho povinností a nie je v príčinnej súvislosti so vznikom škody, a preto ani nemôže byť dôvodom pre zníženie náhrady škody mu vzniknutej.

16. K nesprávnemu procesnému postupu súdu, ktorým súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces dovolateľa poukázali na to, že odvolací súd svoje rozhodnutie pri stanovení miery zodpovednosti poškodeného a prevádzkovateľa dopravného prostriedku v pomere 90% ku 10% založil na posúdení viacerých právnych otázok, na ktoré napriek odvolacím námietkam žalobcov voči nesprávnemu právnemu posúdeniu veci nedal žiadne relevantné odpovede. Z napadnutého rozsudku ako ani zo skorších rozhodnutí vo veci nie je zrejmé, na základe akých kritérií pri stanovení miery zodpovednosti postupoval a ako ich vyhodnotil.

Hoci je zrejme ako zistil skutkový stav veci, ale nedal odpovede, prečo takto zistený skutkový stav veci viedol k záveru o rozdelení miery zodpovednosti v pomere 90% ku 10%.

17. Odvolací súd ignoroval existujúcu judikatúru o trovách konania v prípade náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď rozhodnutie o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch závisí od úvahy súdu. Hoci § 255 CSP neobsahuje obdobné ustanovenie ako OSP podľa odborných výkladov ako aj súdnej praxe zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, resp. bol úspešný čo do základu nároku; nemožno ho totiž zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška plnenia je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako potom pri rozhodovaní o trovách konania odvolací súd opomenul § 10 ods. 8 Vyhlášky č. 655/2000 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, keď nad rámec svojej funkčnej príslušnosti uviedol, že úspech žalovaných vo výške 80% bude počítaný zo súm, ktoré boli v konečnom dôsledku odvolacím súdom žalobcom v 1.) až 4.) rade priznané a nie z výšky náhrady nemajetkovej ujmy tak, ako si ju žalobcovia žalobou uplatnili.

18. Dovolatelia navrhli, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

19. Žalovaný v 1.) rade vo vyjadrení k podanému dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcov zamietol ako nedôvodné. Žalovaný v 1.) rade poukázal na to, že vo vzťahu k miere zodpovednosti účastníkov dopravnej nehody odvolací súd poukázal na svoje uznesenie sp.zn. 7Co/263/2019, kde záväzným spôsobom ustálil pomer účasti na dopravnej nehode vychádzajúc zo záverov znaleckých posudkov.

20. Žalovaný v 2.) rade vo vyjadrení k podanému dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcov odmietol, alternatívne zamietol. Žalovaný v 2.) rade poukázal na to, že posudzovanie miery spoluviny nie je otázkou právnou, ale závisí od úvahy súdu a vyhodnotení všetkých okolností priebehu nehody. Podľa názoru žalovaného v 2.) rade miera účasti na nehode a tomu zodpovedajúca priznaná výška náhrady škody nie je otázkou zakladajúcou dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP žalovaný v 2.) rade namietol jeho absenciu, keďže vo veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie a prijaté vedecké závery znalcami z príslušných odborov. Vo vzťahu k miere zodpovednosti účastníkov dopravnej nehody odvolací súd poukázal na svoje uznesenie sp.zn. 7Co/263/2019, kde záväzným spôsobom ustálil pomer účasti na dopravnej nehode vychádzajúc zo záverov znaleckých posudkov.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpení v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

22. V danom prípade dovolatelia prípustnosť podaného dovolania vyvodzujú z § 421 ods. 1 písm. b) CSP a zároveň z § 420 písm. f) CSP

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

23. Dovolatelia tvrdili, že odvolací súd svoje rozhodnutie pri stanovení miery zodpovednosti poškodeného a prevádzkovateľa dopravného prostriedku v pomere 90% ku 10% založil na posúdení viacerých právnych otázok, na ktoré napriek odvolacím námietkam žalobcov nedal relevantné odpovede. Z napadnutého rozsudku ako ani zo skorších rozhodnutí vo veci nie je zrejme, na základe akých kritérií

pri stanovení miery zodpovednosti postupoval a ako ich vyhodnotil. Dovolatelia tiež namietali, že odvolací súd odignoroval existujúcu judikatúru o trovách konania v prípade náhrady nemajetkovej umy v peniazoch.

24. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

25. Dovolací súd v posudzovanom prípade nedospel k záveru, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Tak súd prvej inštancie ako aj odvolací súd v uznesení č.k. 7Co/263/2019-480 zo dňa 12. februára 2020 uviedli svoj postup pri ustálení pomeru spoluzavinenia žalobcu v 1.) rade a žalovaného v 1.) rade na vzniku dopravnej nehody, keď z odôvodnení ich rozhodnutí vyplýva, že mieru účasti na dopravnej nehode ustálili podielom 90 % na strane žalobcu v 1.) rade (správanie samotného žalobcu v 1.) rade, ktorý nesprávnou technikou chôdze a zmenou pohybu vytvoril kolíznú situáciu) a podielom 10 % na strane žalovaného v 1.) rade (vodič, ktorý mohol predvídať, že chodec idúci v smere jeho jazdy môže zmeniť smer chôdze a spôsobiť stret s jeho vozidlom), oba súdy posudzovali správanie žalobcu v 1.) rade a žalovaného v 1.) rade jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach. Vyhodnotenie miery účasti žalobcu v 1.) rade a žalovaného v 1.) rade na vzniku dopravnej nehody bolo na úvahe súdu, avšak oba súdy sa v odôvodnení svojich rozhodnutí riadne vysporiadali s dôvodmi, ktoré ich viedli k miere zavinenia 90%:10%. Z odôvodnenia rozhodnutí oboch súdov nižších inštancií vyplýva, ako posúdili nárok žalobcov i mieru zavinenia. Je z nich zrejmé, z akých právnych úvah súdy vychádzali, keď dospeli k záverom uvedeným vo výrokoch ich rozhodnutí.

26. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

27. Dovolatelia tiež namietali, že odvolací súd odignoroval judikatúru o trovách konania v prípade náhrady nemajetkovej umy v peniazoch, keď v danom prípade nešlo o procesne neúspešných žalobcov, ak im bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, resp. boli úspešní čo do základu nároku; nemožno ich zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. K uvedenej námietke dovolací súd poukazuje na bod 25. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, z ktorého jasne vyplýva, že v prípade priznania nároku na náhradu trov konania žalovaným odvolací súd vychádzal z miery zodpovednosti žalobcu v 1.) rade a žalovaného v 1.) rade za vznik dopravnej nehody, na základe čoho odvolací súd ustálil pomer úspechu žalovaných v spore na 80%. Odvolací súd navyše uviedol, že nezohľadňoval neúspech žalobcov pri krátení v konečnom dôsledku priznanej náhrady. Aj keď odvolací súd ustálil čiastočnú zodpovednosť žalovaného v 1.) rade, avšak správne pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania prihliadol na to, že v danom prípade bola miera zodpovednosti ustálená v pomere 90%:10%. Teda nešlo len o zavinenie žalovaného v 1.) rade, keď miera jeho zavinenia bola stanovená na 10% pre spoluzavinenie žalobcu v 1.) rade. Úspech strany v spore sa odvíja od celkového rozhodnutia vo veci a nie od toho, ako súd posúdil predbežnú otázku, t.j. danosť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Dovolací súd preto vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania konštatuje, že závery odvolacieho súdu v tejto časti vyplývajú z vykonaných skutkových zistení, odvolací súd bol vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, a jeho rozhodnutie možno považovať za konzistentné a z celkového hľadiska presvedčivé.

28. K rozsudku Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10Co/191/2017 na ktorý poukazovali dovolatelia dovolací súd uvádza, že sa jednalo o odlišné prípady, keď Krajský súd v Trnave v prejednávanom spore rozhodoval o mimoriadnom zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., keď výška priznaného plnenia závisela od úvahy súdu. V predmetnom konaní bolo o nároku na náhradu trov konania rozhodnuté poukazom na mieru spoluzavinenia.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

29. Podľa názoru dovolateľov je dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nakoľko už v odvolaní nesúhlasili so skutkovými závermi súdu prvej inštancie ako ani odvolacieho vo vzťahu k samotnému priebehu nehodového deja. Stanovenie miery zodpovednosti prevádzkovateľa dopravného prostriedku a poškodeného predstavuje činnosť právneho posúdenia veci, pri ktorom odvolací súd pochybil. Odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená a síce od úvahy o pomernom rozdelení škody medzi škodcom a poškodeným, od posúdenia všetkých skutočností, ktoré prispeli k vzniku škody a toho, do akej miery sa na škodlivom výsledku podieľali jednotlivé príčiny na oboch stranách. Ďalšou právnou otázkou je či len samotný pohyb chodca po nesprávnej strane vozovky je v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou ak chodca takto idúceho po nesprávnej strane vozovky zrazí motorové vozidlo. Rovnako odvolací súd nesprávne právne posúdil vec pri riešení právnej otázky, keď skutočnosť, že chodec idúci po vozovke alebo prechádzajúci cez vozovku je pod vplyvom alkoholu poňal za príčinu vzniku škody. Odvolací súd teda nesprávne vyhodnotil otázku, že samotný pohyb chodca po vozovke pod vplyvom alkoholu nie je konaním v rozpore s jeho právnym povinnosťami a táto skutočnosť sama o sebe nie je príčinou vzniku škody. Príčinou vzniku škody preto nemôže byť skutočnosť, že chodec sa po vozovke pohybuje pod vplyvom alkoholu, ale iba samotné jeho správanie v cestnej premávke prejavujúce sa (hoc a v dôsledku požitia alkoholu) v správaní v rozpore s pravidlami cestnej premávky. Pokiaľ je chodcovi pričítané na ťarchu ako príčina dopravnej nehody jednak správanie v rozpore s pravidlami cestnej premávky (ovplyvnené požitím alkoholu) a jednak aj samotné požitie alkoholu, je mu na ťarchu pričítané dvakrát to isté (ne bis in idem).

30. V danom prípade sa dovolatelia nestotožnili s rozhodnutím odvolacieho súdu, podrobili ho kritike a polemizovala s jeho závermi, pričom trvali na tom, že odvolací súd nesprávne vyriešil spoluzavinenie pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú však odôvodňovali skutkovými zisteniami.

31. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnou, teda nie o skutkovú otázku. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je, že sa o ňu týka právnej otázky, na ktorú riešenie ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a zároveň dovolací súd ešte neriešil.

32. K právnej otázke zadefinovanej dovolateľmi vo vzťahu k stanoveniu miery zavinenia dovolací súd uvádza, že otázka miery zavinenia je vždy výsledkom posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení individuálnych otázok, ktoré nemôžu byť považované za pravidlo pre iné prípady, a to i vo vzťahu k miere zavinenia. Ako aj uviedli dovolatelia v podanom dovolaní, posúdenie miery zavinenia žalobcom v 1.) rade a žalovaného v 1.) rade záviselo od úvahy súdu. Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP je to, aby sa vyriešením niektorej, dosiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej, právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax odvolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto individuálnej otázky akou je určenie miery zavinenia, sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení východísk na určenie miery zavinenia postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej miery zavinenia zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah miery zavinenia nemožno exaktne kvantifikovať a vyčísliť.

33. K právnej otázke zadefinovanej dovolateľmi či len samotný pohyb chodca po nesprávnej strane vozovky je v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou ak chodca takto idúceho po nesprávnej strane vozovky zrazí motorové vozidlo dovolací súd uvádza, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od vyriešenia predmetnej otázky vymedzenej v dovolaní, na základe čoho dospel dovolací súd k záveru, že dovolacia námietka nesprávneho právneho posúdenia v súvislosti s touto otázkou veci nemohla založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolací súd v danej súvislosti poukazuje na rozhodnutia súdov nižších stupňov, z odôvodnení ktorých vyplýva, že primárnou príčinou dopravnej nehody bolo správanie sa žalobcu v rade 1) ako chodca, ktorý išiel po nesprávnej strane vozovky, zmenil smer chôdze bez toho, aby sa presvedčil, či zľava neprichádza motorové vozidlo a zároveň znalec Ing. G. v znaleckom posudku č. X/XXXX konštatoval, že technickou príčinou vzniku predmetnej dopravnej nehody bola s vysokou pravdepodobnosťou (pravdepodobnosť bližiacia sa k istote) jednak nesprávna technika chôdze chodca, a jednak nesprávna technika jazdy vodiča vozidla E., pričom nesprávna technika chôdze chodca spočívala v tom, že náhlou zmenou smeru chôdze vytvoril nebezpečenstvo pre vodiča vozidla E..

34. Dovolatelia ako ďalšiu právnu otázku zadefinovali, že odvolací súd poňal za príčinu vzniku škody skutočnosť, že chodec idúci po vozovke alebo prechádzajúci cez vozovku je pod vplyvom alkoholu. Pri určení miery zavinenia žalobcu v 1.) rade a žalovaného v 1.) rade bolo nevyhnutné prihliadnuť na ich správanie jednotlivo aj vo vzájomných súvislostiach a na všetky okolnosti ktoré prispeli k tomu, že došlo k dopravnej nehode. K uvedenému dovolací súd uvádza, že nemohlo ostať bez povšimnutia, že poškodený v čase nehody bol pod vplyvom alkoholu, ktorá skutočnosť mala vplyv aj na vznik nehody. V danom prípade išlo o jednu zo skutkových okolností, na ktorú súdy správne prihliadli pri určovaní miery zavinenia, a teda sa nejedná o právnu otázku od vyriešenia ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

35. Najvyšší súd v zmysle vyššie uvedeného odmietol dovolanie žalobcov podľa § 447 písm. c) CSP (v časti, v ktorej namietali existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP), a vo zvyšku podľa § 447 písm. f) CSP bez toho, aby skúmal vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

36. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku žalobcu na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.